

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

Факультет педагогіки, психології та мистецтв

Кафедра педагогіки дошкільної та початкової освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри

 Наталка КОТЕЛЯНЕЦЬ

«_19_» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дошкільна етнопедагогіка з методикою народознавства
(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність: 012 Дошкільна освіта

Освітня програма Дошкільна освіта

Форма навчання денна, заочна

Робоча програма навчальної дисципліни Дошкільна етнопедагогіка з методикою народознавства

(назва навчальної дисципліни)

розроблена на основі освітньо-професійної програми Дошкільна освіта,

навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня магістр за спеціальністю 012 Дошкільна освіта
(шифр і назва спеціальності)

Розробники Цуканова Н. М., кандидат педагогічних наук, доцент
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри дошкільної та початкової освіти

Протокол від «19» серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри дошкільної та початкової освіти

(підпис) _____ Котелянець Н.В.
(прізвище та ініціали)

Робоча програма навчальної дисципліни Дошкільна етнопедагогіка з методикою народознавства для студентів спеціальності 012 Дошкільна освіта за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. – ЦДУ імені В. Винниченка, 2024. – 14 с.

© Цуканова Н.М., 2024 рік
© ЦДУ імені В. Винниченка,
2024 рік

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>01 Освіта / Педагогіка</u> (шифр і назва)	Нормативна/ за вибором	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання (назва)	Спеціальність: <u>012 Дошкільна освіта</u> (шифр і назва)	Рік підготовки	
		-й	4-й
Загальна кількість годин – 90	Освітня програма: <u>Дошкільна освіта</u> (шифр і назва)	Семестр	
		-й	7-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	Рівень вищої освіти: <u>другий (магістерський)</u>	Лекції	
			год.
		Практичні, семінарські	
			4 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
			86 год.
		Індивідуальні завдання:	
			год.
Вид контролю:			
	Екзамен		

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – підготувати фахівців з вищою освітою, що вільно орієнтуються у розмаїтті підходів до виховання дітей у дошкільних закладах в їх історичному розвитку; збагатити теоретичні знання, удосконалити практичні вміння і навички для удосконалення форм і методів навчально-виховного процесу ЗДО відповідно до сучасних вимог дошкільної освіти України.

Завдання:

1. Ознайомити магістрантів з актуальними проблемами сучасного дитинства.

2. Узагальнити теоретичні знання та практичні навички магістрантів, що необхідно сучасному педагогу дошкільної освіти для виховання дитини-дошкільника.

3. Поглибити професійні знання магістрантів про актуальні проблеми дошкільної педагогіки в Україні та сучасними тенденціями її розвитку.

4. Формувати у магістрантів вміння аналізувати специфіку сучасного дитинства в сукупності проявів суб'єктності та самобутності кожної окремої дитини.

5. Орієнтувати магістрантів до педагогічної творчості, самостійності, дослідницької діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі *компетентності*:

загальні	фахові
КЗ-1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.	КС-2. Здатність здійснювати методичний супровід освітньої діяльності закладу дошкільної освіти.
КЗ-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	КС-3. Здатність до психолого-педагогічного керівництва особистісним розвитком дітей раннього і дошкільного віку, зокрема, дітей з особливими освітніми потребами.
КЗ-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	КСП-2 Здатність оперувати сучасними науковими позиціями щодо вимог до організації педагогічного процесу в початковій школі, його мети, завдань, принципів та основних напрямів.
КЗ-5. Здатність працювати в команді.	
КЗ-6. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.	

1.3. Очікувані програмні результати навчання:

ПРН01 Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні.

ПРН03 Встановлювати взаємодію з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації дослідницьких та інноваційних проєктів.

ПРН04 Аналізувати й порівнювати результати педагогічного впливу на індивідуальний розвиток дитини дошкільного віку в різних видах діяльності.

ПРН05 Організувати методичний супровід освітньої діяльності в мультикультурному середовищі закладу дошкільної освіти для формування в дітей поваги до різних національностей та здатності до взаємодії.

ПРН06 Здійснювати психолого-педагогічне керівництво індивідуальним розвитком особистості дитини.

ПРН07 Знати і використовувати в практичній діяльності законодавчу базу дошкільної освіти.

ПРН08 Виявляти та відтворювати в практичній діяльності вихователя закладу дошкільної освіти передовий педагогічний досвід та результати досліджень.

ПРН10 Володіти уміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії,

розвивального навчання, особистісно орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії.

ПРН15 Уміти актуалізувати та застосовувати комунікативні знання, навички, уміння, установки, стратегії й тактики комунікативної поведінки, здобутий досвід комунікативної діяльності, а також індивідуально-психологічні якості особистості задля успішного здійснення в конкретних умовах педагогічної комунікативної діяльності дітей молодшого шкільного віку, їхніми батьками та колегами.

ПРН18 Здатність оперувати знаннями про основи педагогічної майстерності, володіння уміннями педагогічної техніки в початковій школі.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Дошкільна етнопедагогіка з методикою народознавства. Становлення етнопедагогіки як науки. Сутність поняття «етнопедагогіка». Завдання етнопедагогіки як науки. Взаємозв'язок етнопедагогіки з іншими науками. Дошкільна етнопедагогіка, її сутність та функції.

Тема 2. Українська народна педагогіка. Мета, завдання та основні напрями виховання в українській народній педагогіці. Основні принципи української народної педагогіки. Методи, засоби, прийоми та форми розумового виховання дітей дошкільного віку в українців. Завдання, зміст, методи, прийоми та засоби морального виховання. Зміст, методи і форми трудового виховання. Основні форми естетичного виховання українців. Основні завдання та зміст козацької педагогіки. Вирішення завдань фізичного виховання в межах традиційної української народної педагогіки та козацької педагогіки.

Тема 3. Традиції виховання дітей у різних народів світу. Традиції виховання дітей у народів Півночі та Далекого Сходу. Виявлення культу дитини в житті японців та інших народів Азії. Етапи та основні напрями виховання дитини у народів Індії, Китаю, Японії. Особливості виховання дітей у народів Океанії. Методи та форми навчання і виховання дітей в індіанців. Традиції виховання дітей у деяких народів Європи.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	СРС		л	п	лаб.	інд.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1/Модуль 1. Теоретичні основи інноваційно-технологічного підходу в дошкільній освіті.												
Тема 1. Дошкільна етнопедагогіка з методикою народознавства.									2			10
Тема 2. Українська									2			10

народна педагогіка.													
Тема 3. Традиції виховання дітей у різних народів світу.													10
Тема 4. Ігри та іграшки народів світу													10
Тема 5. Завдання та зміст ознайомлення дітей з народознавством													10
Тема 6. Форми ознайомлення дітей з народознавством													26
Тема 7. Методи, засоби та прийоми ознайомлення дітей з народознавством													10
Усього годин	90										4		86

4. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Теми лекційних занять

4.1. денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Дошкільна етнопедагогіка з методикою народознавства	
2	Українська народна педагогіка.	
3	Традиції виховання дітей у різних народів світу.	
4	Ігри та іграшки народів світу	
5	Завдання та зміст ознайомлення дітей з народознавством	
6	Форми ознайомлення дітей з народознавством	
7	Методи, засоби та прийоми ознайомлення дітей з народознавством	
	Разом	

4.2. Теми семінарських (практичних) занять

4.2.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Дошкільна етнопедагогіка з методикою народознавства	2
2	Українська народна педагогіка.	2
3	Традиції виховання дітей у різних народів світу.	
4	Ігри та іграшки народів світу	

5	Завдання та зміст ознайомлення дітей з народознавством	
6	Форми ознайомлення дітей з народознавством	
7	Методи, засоби та прийоми ознайомлення дітей з народознавством	
	Разом	4

4.4. Завдання для самостійної роботи 4.4.2 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Дошкільна етнопедагогіка з методикою народознавства	10
2	Українська народна педагогіка.	10
3	Традиції виховання дітей у різних народів світу.	10
4	Ігри та іграшки народів світу	10
5	Завдання та зміст ознайомлення дітей з народознавством	10
6	Форми ознайомлення дітей з народознавством	26
7	Методи, засоби та прийоми ознайомлення дітей з народознавством	10
	Разом	86

4.5. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

1. Особливості дошкільного виховання в різних країнах світу.
2. Психолого-педагогічні особливості становлення впевненості в собі в дошкільному дитинстві.
3. Етнопедагогічні аспекти виховання дітей.
4. Традиції виховання дітей у різних народів.
5. Врахування традиційних підходів до виховання дітей в організації педагогічного процесу в сучасному закладі дошкільної освіти.
Проаналізувати статтю Т. Вільчанської та В. Кшемінської. Про які засоби ознайомлення дітей з народознавством згадують автори?
Переглянути зміст заняття, представленого О. Шустіковою та В. Діхтяренко. Які методи, засоби і прийоми пропонують застосовувати автори статті у процесі ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з народознавством?
3. Підготувати повідомлення з презентаціями про народні танці, дитячі пісні, водойми України, тварин України. Спроекувати представлений матеріал на практику застосування різних методів роботи з дітьми дошкільного віку.
4. Запропонувати власні ідеї щодо урізноманітнення прийомів ознайомлення дітей з народознавством на матеріалі раніше розроблених
- б. повідомлень та переглянутих занять народознавчого змісту.

4.6. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни Актуальні проблеми сучасного дитинства передбачено комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання

і мотивації їх навчання, що сприяє розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця, з урахуванням індивідуальних особливостей учасників освітнього процесу.

З метою формування професійних компетентностей широко впроваджуються інноваційні методи навчання. Це – комп'ютерна підтримка освітнього процесу, впровадження інтерактивних методів навчання (робота в малих групах, мозковий штурм, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань, кейс-метод, проектний метод тощо).

За джерелами знань на заняттях використовуються словесні (розповідь, бесіда, лекція) та практичні методи.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються проблемно-інформаційний, проектно-пошуковий, дослідницький методи.

Із метою забезпечення максимального засвоєння студентами матеріалу курсу використовуються наступні методи навчання:

1) Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

– словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);

– наочні (презентація, демонстрування);

– практичні методи (вправи; практичні завдання).

2) Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

– метод проблемного викладу матеріалу;

– моделювання життєвих ситуацій;

– мозковий штурм;

– метод опори на життєвий досвід;

– навчальної дискусії.

3) Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

– усного контролю;

– письмового контролю;

– самоконтролю та взаємоконтролю;

– рецензування відповідей.

4.7. Засоби діагностики результатів навчання здобувачів освіти.

Порядок та критерії виставлення балів

Контрольні заходи здійснюються з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, системності, всебічності.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- екзамен;

- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

- студентські презентації та виступи на наукових заходах;

- інші види індивідуальних та групових завдань.

Використовуються такі методи контролю (усний, письмовий), які мають сприяти підвищенню мотивації студентів до навчально-пізнавальної діяльності.

Поточний контроль. Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певної частини учбового матеріалу, рівня сформованості

навичок, умінь самостійно опрацювати навчальний матеріал, здатності осмислити зміст теми.

Об'єктами поточного контролю знань студента є систематичність та активність роботи на заняттях; виконання завдань для самостійної роботи. Оцінюванню можуть підлягати: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних/семінарських заняттях; активність при обговоренні питань практичного/семінарського/лабораторного заняття; результати тестування тощо.

У разі невиконання завдань поточного контролю студент має право скласти їх індивідуально до останнього практичного заняття за дозволом завідувача кафедри. Порядок такого контролю регламентований викладачем.

Підсумковий контроль. **Завданням підсумкового контролю** є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, умінь сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

4.9. Схема нарахування балів, які отримують студенти

Критерії оцінювання роботи студента на занятті

5 балів – Досконале знання та розуміння понятійного апарату з тієї чи іншої теми, вільне оперування різноманітними класифікаціями.

Відповідь на поставлені питання повна, насичена глибокими та розгорнутими судженнями. Викладений матеріал має доказовий, логічний і послідовний характер. Студент володіє способами концентрованого викладу матеріалу. Демонструє творче застосування знань при перефразуванні запитання.

У відповіді майже не трапляються мовленнєві помилки.

4 бали – Відповідь майже повна, має усвідомлений та достатньо розгорнутий характер. Понятійна основа (зачується на обраній класифікації).

Відповідь структурована, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу. Недостатньо виваженою та аргументованою є доказова база.

Студент вільно оперує знаннями, може застосовувати їх у новій навчальній ситуації. У відповіді трапляються окремі мовленнєві помилки.

3 бали – Відповідь неповна, фрагментарна. Знання мають недостатньо стійкий та послідовний характер. Вони застосовуються: переважно для виконання завдань репродуктивного характеру.

У відповідях відсутні посилання на фундаментальні дослідження з певної проблеми.

Відповідь має формальний характер, відсутня чіткість, структурованість.

Студент використовує, лише окремі знання у новій навчальній ситуації.

У відповіді наявні фактичні та мовленнєві помилки.

2 бали – Студент неспроможний відтворити інформацію у певній послідовності, оперує лише загальними фразами.

Відтворює лише окремі фрагменти, називає лише розрізнені факти, дає відповідь у формі висловлювання (судження).

Наявні грубі фактичні та мовленнєві помилки.

Оцінка модульної контрольної роботи проводиться на останньому занятті. Форми проведення модульних контролів під час вивчення дисципліни:

- комплексна письмова модульна контрольна робота;

За виконання завдань модульного контролю студент отримує **контрольну модульну оцінку** (кількість балів), яка враховується в процесі розрахунків модульної оцінки:

- максимальна кількість балів – 10;

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи:

10 балів – обґрунтована повна, систематизована відповідь на усі запитання МКР, з використанням творчого підходу і умінь пов'язувати теоретичні аспекти курсу з педагогічною практикою.

9 балів – повна, систематизована відповідь на усі запитання МКР, з незначними неточностями у формулюванні понять;

8 балів – репродуктивна відповідь на 1 запитання МКР з значними неточностями та помилками;

7 – 6 балів – репродуктивна відповідь на 2 питання МКР із значними неточностями та помилками.

5-4 балів – репродуктивна відповідь на більшу частину питань МКР з значними неточностями та помилками;

3 – 2 бала – студент допустив грубі помилки, виконано половину усієї роботи.

1 бал – фрагментарна відповідь, допущені грубі помилки.

Оцінка ІНТЗ здійснюється за такими параметрами:

Максимальний бал за *роботу* та захист реферату – 10 балів.

10 б. – чітко структурована робота, яка повністю розкриває обрану тему, оформлена відповідно до вимог, має всі необхідні розділи (зміст, вступ, основну частину, висновки, список використаних джерел, додатки (за необхідності), самостійні висновки), містить посилання на опубліковані використані джерела. Студент виявляє мовленнєву грамотність, дотримується вимог наукового викладу, правил орфографії та пунктуації

Захист роботи демонструє вільне володіння матеріалом, уміння відповідати на питання з теми, відстоювати власні позиції, опираючись на результати дослідження.

8 б. – виставляється за самостійну, добре структуровану роботу, яка розкриває обрану тему, має всі необхідні розділи, належним чином оформлена, хоча в роботі трапляються недоліки, неточності, помилки, які не спотворюють змісту викладеного матеріалу. Студент виявляє достатню грамотність, дотримується вимог наукового викладу та правопису.

На захисті студент вільно викладає результати дослідження, впевнено відповідає на питання, помиляючись у несуттєвих моментах.

6 б. – реферат свідчить про опрацювання теми, достатній об'єм матеріалу для формулювання власних висновків про ступінь вивчення проблеми. Структура роботи, її оформлення відповідає вимогам, що ставляться до робіт такого типу. Студент демонструє вміння формулювати мету, визначати завдання дослідження,

здатність працювати з літературою. Цитування і посилання на джерела поодинокі, не завжди належно оформлені.

Оформлення роботи в основному відповідає вимогам, хоча трапляються помилки (не більше 5-6) в тексті, змісті, списку літератури.

Захист роботи показує орієнтацію студента в темі дослідження, здатність представити зібраний матеріал і висновки до дослідження. Але на питання відповідає невпевнено чи нечітко, виникають труднощі із використанням понятійного апарату.

4 б. – ставиться за виконану роботу, яка відповідає темі і відповідно структурована. Студент виявляє здатність самостійно опрацювати кілька джерел літератури без її ґрунтового усвідомлення Є намагання підмінити власний виклад фрагментами чужих робіт. Мовленнєве оформлення посереднє. Основні елементи роботи наявні, хоча недостатньо чітко оформлені.

Захист показує слабку здатність студента відтворити основні проблеми роботи, має місце порушення логіки викладу, неточності, поверховість. Відповідає тільки на найпростіші питання.

2 б. – виставляється за роботу, яка демонструє лише загальне розуміння проблеми, написана на основі мінімальної кількості матеріалу, не відзначається самостійністю і послідовністю викладу. Цитування та посилання невірно оформлені. Висновки несамостійні або примітивні. Але виступає перед аудиторією, невпевнено переказуючи прочитаний текст.

Захист показує, що студент має загальне уявлення про проблему, але не може чітко викласти свої думки при виступі.

1– 0 б. – виставляється за роботу, яка лише частково розкриває проблему, написана на основі мінімальної кількості матеріалу, не відзначається самостійністю і послідовністю викладу. Цитування та посилання невірно оформлені. Висновки несамостійні або примітивні.

Захист показує, що студент має загальне уявлення про проблему, але не може чітко викласти свої думки при виступі.

Оцінка за самостійну роботу студента здійснюється за такими параметрами:

10 – 8 балів – всі завдання самостійної роботи виконані якісно та в повному обсязі. Робота оформлена згідно вимог.

7 – 5 балів – всі завдання самостійної роботи виконані в повному обсязі, але трапляються незначні фактичні чи стилістичні помилки. Робота оформлена згідно вимог.

4 – 3 бали – загальний зміст роботи недостатньо структурований. У роботі трапляються значні помилки щодо змісту та стилістики. В оформлені роботи є певні недоліки.

2 – 1 бал – Робота виконана фрагментарно, нашвидку. У роботі наявні грубі помилки щодо змісту роботи та стилістики. В оформлені роботи є певні недоліки.

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота								Екзамен	Сума			
Розділ 1								Контрольна робота	ІНДЗ	Разом	Макс. - 40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8					

5	5	5	5	5	5	5	5	5	10	10	60		
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	--	--

T1, T2 ... T8 – теми розділів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
35-59	незадовільно	незараховано
1-34	незадовільно	незараховано

5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Аудиторія теоретичного навчання, лабораторне обладнання, навчальні стенди, смартфон, наукова література, презентаційні матеріали.

Технічні засоби: ноутбук, проєктор, Zoom, Google meet, як інструмент, сервіс програми для дистанційного зв'язку зі студентами, для організації відеоконференцій - лекцій, семінарів, тощо.

5.1. Рекомендована література

Основна

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти). Затв. 12.01.2021 р. Сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayini>(дата звернення : 15.03.2021).

2. Богущ А. М., Лисенко Н. В. Українське народознавство в дошкільному закладі: навч. посіб. Київ : Вища школа, 1994. 398 с.

3. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. Київ : Либідь, 1997. 376 с.

4. Грицак Є. Дитина в українських народних повір'ях і в народному лісництві. *Неопалима купина*. 1995. №3–4. С.75–100.

5. Дитячі пісні та речитативи / упор. Г. В. Довженок, К. В. Луганська. Київ :Наукова думка, 1991. 408 с.

6. Заглада Н. Побут селянської дитини. *Народна культура українців: життєвий цикл людини: історико-етнологічне дослідження: у 5 т.* / наук. ред. М. Гримич. Київ : Дуліби, 2008. С. 214–396.

7. Кожуховська Л. П. Ігор народних символіка. *Словник символів культури України* / за заг. ред. В. П. Коцура, О. І. Потапенка, М. К. Дмитренко, В. В. Куйбіди. Київ : Міленіум, 2005. С. 130–132.

8. Козак Н. Українська родинна педагогіка: минуле й сьогодення. *Дошкільне виховання*. 2002. №8. С.14–15.

9. Лисенко Н. В. Етнопедагогіка дитинства. Київ : Видавничий дім «Слово», 2011. 720 с.
10. Мосіяшенко В. А. Українська етнопедагогіка. Суми : Університетська книга, 2010. 174 с.
11. Основи національного виховання / ред. В. Г. Кузь, Ю. Д. Руденко, З. О. Сергійчук. Київ : Інформ.-вид. центр «Київ», 1993. 152 с.
12. Руснак Є. І. Український фольклор. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 304 с.
13. Стельмахович М. Г. Народна педагогіка. Київ : Радянська школа, 1985. 312 с.
14. Стельмахович М. Г. Українська народна педагогіка : навчально-методичний посібник. Київ : ІЗМН, 1997. 232 с.
15. Сявавко Є. Етнопедагогіка: сучасний стан досліджень. *Науково-методологічний вісник*. 1995. №3. С.39–51.
16. Сявавко Є. І. Українська етнопедагогіка: навчально-методичний посібник. Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2002. 159 с.
17. Чепіга Я. Ф. Національне виховання. *Маловідомі першоджерела української педагогіки (друга половина XIX – XX ст)* : хрестоматія / упор. Л. Д. Березівська та ін. Київ : Науковий світ, 2003. С. 191–208.
18. Шаравара О. Ю. Розвиток духовності дошкільника засобами етнопедагогіки: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський, 2016. 102 с.
19. Яворницький Д. І. Історія запорозьких козаків: у 3-х т.Т.1. Київ : Наукова думка, 1990. 578 с.
20. Ярошинська О. О. Розвиток поглядів на інститут батьківства в історії української етнопедагогіки : автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01. Київ, 2005. 18 с.
21. North American Indian life : customs and Traditions of 23 Tribes / edited by Elsie Clews Parsons. New York: Dover Publications, INC, 1992. 420 с.

1.

6. ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Обов'язковою вимогою є відвідування лекційних та практичних занять, виконання самостійних завдань. Практичні завдання мають бути здані вчасно. Якщо студент відсутній на практичному занятті з поважної причини, то він має право доздати роботу на наступному практичному занятті, як тільки повернеться до навчання.

Під час перевірки конспектів занять звертається увага на доброчесність: наявність посилань до використаних інтернет ресурсів (віршовані твори, уривки художніх творів, пальчикова гімнастика, дидактичні ігри тощо). Якщо виявлено плагіат, то така робота не зараховується й студент не має право на повторне виконання завдання.

Індивідуальна траєкторія розвитку студента реалізується шляхом самостійного вибору методів і прийомів організації діяльності дошкільників. У разі надання індивідуального плану навчання – укладається індивідуальний план роботи студента з курсу. Також шляхом здійснення **інформальної освіти**.

Окремі теми (практичні роботи) можуть бути зараховані студенту, якщо він пройшов курс, який відображає основний зміст теми і достатню кількість кредитів/годин, на он-лайн платформах для освітян (ЕдЕра, Освіторія тощо) і має сертифікат установленого зразка. Тема вебінару, курсу, тренінгу погоджується з викладачем заздалегідь.